

TELEGRAFUL ROMÂN.

apare Marție, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archiepiscopale Sibiu strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuliile nepublicate nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 80 cr.
pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la

„Telegrafului român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe păttrariul IV. Octombrie-Novembre-December al anului 1895, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire pe lângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime să fie scrise bine, ca să se poată cetii.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament s'a sfârșit cu ultima Septembrie 1895, să-și înnoescă abonamentul, pentru că altfel espeditura va fi silită a sista espedirea foii.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

Quo usque tandem?!⁺

(TV). Când te gândești serios la „chaosul politic”, în care s'a înfundat acum sormanul nostru popor din Transilvania și Ungaria, te copleșesc două sentimente puternice: Cel d'întâi te face, să-i plângi de milă, ér al doilea să-l provoci la răsbunare.

Și cum se nu te doră inima, când vești tu un popor blând, nobil, deștept și inteligent din fire, tras și împins în stēnga și în dreapta de o „mēnă de ómeni”, cari s'au priceput și se pricep în politică, ca zurgavul dela Nicola în pictură?! Cum se nu-i plângi de milă, când îl vești tu urmând, ca o turmă de oi, unor ómeni, cari singuri n'au știut ce fac și unde au să ajungă?! Cum se nu te întristezi, când pare că la el, ca la nici o altă nație din lume, s'a aplicat și se aplică fără îndurare proverbul latin: *Vulgus vult decipi, ergo decipitur?!*

*) Scris sub impresia pastoraletor archiereilor noștri.

Cum se nu-i plângi de milă, când vești tu țărani „fanatisați” bătuti și terorisați de argații statului?! Cum se nu-i compătimești pe atâți învățatori și preoți, cari cuprinși de „falsa ambiție”, de a se vedea lăudați în „gazeta subminantă a bisericii noastre”, și-au uitat de biserică și de scólă, ba unii d'între ei, deși puțini, au trebuit, să-și părăsescă tot, ce au, și să ia lumea în cap?!

Trist, forțe trist tablou îți ofere astăzi situația politică a poporului român. Românul serios și priceput în mersul popórelor pare, că se uită la el, cum se uita Mariu la ruinele Cartaginei.

De multe ori îți stă mintea în loc, când te întrebi: Cum a fost cu putința pe lumea asta, ca unii din românii de altfel, cum am đis, deștepti din fire, să urmeze așa orbesce invitărilor unor ómeni neprevăđători?! Nu v'ați întrebat voi, cei seduși, nici odată, după ce ați pățit atâtea naufragii și calamități, óre ce vreau ómeni aștia cu voi? Nu v'e întrebați voi nici acum, ce a câștigat poporul român în politică pe urma celor, ce s'au întēplat?

Ce drepturi ați dobândit după atâtea trudă și ostēnălă? Unde e instituția comitetului național? N'ați observat voi, cei ce din nenorocire ați fost seduși, în atâtea mari de ani, că „preinșii voștri conducători” au avut alte scopuri? N'ați văđut voi dela început, de când și-au creat „gazeta”, că adevăratul lor motiv și scop a fost răsbunarea și persecutarea bisericii noastre greco-orientale?

N'ați observat voi, că ei, pentru ca să pôta strica și eventual ruina scumpa noastră biserică, s'au aliat și cu aceia, cari pe toate potecile o subminează?

Sub perfida mască a „naționalismului lipsit de confesionalism” nu i'ați văđut voi pe „curioșii voștri șefi” stând alătura, ba făcēdu-se chiar și servitorii unor greco-catolici și batjocorind im-

preună cu aceștia ce aveți voi și noi mai scump, pe archiereii noștri și prin aceștia pe scumpa noastră biserică? Credeți voi, că ei s'au aliat, ca să întărăscă românismul și să facă, să dispară d'între noi diferențele confesionale?

Minciună! s'au aliat cu ei, ca să câștige popularitate, pe baza căreia să pôta isbi și mai crunt și mai tare în superiorii noștri bisericesci și prin aceștia în biserică? Dacă n'ar fi fost ei dușmani ai scumpei nostre biserici, óre să puteau alia cu aceia, despre cari scriu, că s'au cufundat în apele romano-catolicismului?! Credeți voi, că „preinșii voștri conducători” n'au știut dela început, că „sincerii prietini ai greco-catolicilor”, episcopii romano-catolici din Ungaria — precum se exprimă „Tribuna” în nrul său 218 din 29 Sept. a. c. — „sunt cei mai zeloși apostoli ai magiarismului?”

Credeți voi, că un clarissim greco-catolic, care face act de prezentă la congresul naționalităților din Pesta, îl face din un „românism sincer”? Vorbă să ne fie: El v'ēnēză numai popularitate, alteva nimic, ca să aibă la timpul său cu atât mai multă trecere înaintea episcopilor catolici „cei mai zeloși apostoli ai magiarismului”. Și cel d'întâi, și cei din urmă știu bine, că dac' n'or avea popularitate, „Apostolii magiarismului” trec peste ei la ordinea đilei și nu vreau să stea de vorbă, nici când va fi vre-o episcopie greco-catolică vacantă, nici când ar fi ceva de împărțit din partea statului.

Devisa și a unora și a altora are un caracter curat iesuitic: Cei d'întâi, deși greco-orientali abuzēză de credula voastră simpatie, cei d'al doilea intenționează, ca ajungēnd la popularitate s'o exploateze pentru proselitism catolic, căruia ei se închină cu atâtea devotament.

După „Tribuna” catolicismul din Ungaria e identic cu magiarismul; prin urmare prietini catolicilor din Ungaria sunt prietini magiarismului, un

lucru, pe care și noi îl subscriem cu amēndouē mânăle.

Acēsta e singura conclusionē naturală.

Din toate acestea cel puțin acum convingeți-vē odată, că nici unii, nici alții nu merită naiva voastră popularitate; Unii pentru-că nu s'au priceput și nu s'e pricep de loc în politică, dovadă halul, în care au ajuns cei seduși de ei după atâtea ani, dovadă că n'au secerat nici cel mai nelsemnat câștig real politic; cei d'al doilea, pentru-că, după-cum spun înșiși prietiniilor lor, sunt aprópe cu totul cufundați în tabēra catolicismului unguresc adecă a magiarismului.

Treziți-vē odată, Românilor seduși, din letargie! Deschideți-vē ochii și judecați-i nu după vorbe, ci după fapte pe seducători! Inceți d'a mai fi nisce oi blānde, pe cari s'e v'e trāgă și s'e v'e împingă toți nechemații în dreapta și în stēnga! Deveniți cuminte și mai bine în ceasul al 11-lea decăt nici odată, întorceți-vē în sinul strămoșescei nostre biserici romāne greco-orientale! Iubiți-o din sufletul și inima voastră, căci singurā biserică romānă greco-orientală este din fundament națională; căci singurā biserică ortodoxă a fost în toate timpurile asilul și stālpul de granit al naționalismului românesc!

Intorceți-vē și nu mai ascultați la clevețele ómenilor! Părăsiți odată, — e timpul suprem, — pe conducătorii voștri cei falsi!

Stringeți-vē cu iubire în giurul „bisericii-mame naționale, sunpeneți v'e, iubiți și ascultați pe naturalii voștri șefi pricepuți”, pe vrednicii noștri archierei!!!
Ér, când ar mai îndrāsni vre-odată „prietinii magiarismului” să apeleze la bunătatea voastră pentru interesul lor, strigați-le un puternic *Quo usque tandem* și prefăceți sentimentul meu de milă într'un just sentiment de răsbunare!

FOIȚA

PODUL REGELE CAROL I.

(Urma-e.)

Banchetului.

Acēstă solemnitate fiind terminată cortegiul se coborí de pe colină și se îndreptă spre apartamentele destinate banchetului. După o sumară toaletă în vestierele înfinate ad hoc și pentru care prezentăm felicitările noastre organizatorilor serbării, cari s'au gândit la cele mai mici amēnunte, invitații trecură în sala de recepțiune, unde după o mică așteptare apărură Maiestățile Lor, Altețele Lor Regale și Auguștii óspeși și imediat trecură în sala banchetului, unde se afla o masă lungă de onóre și alte 9 mese aședate perpendicular asupra celei dintâi.

În centrul mesei de onóre sta M. S. Regele, avēnd la dreapta Sa pe A. S. R. ducesă de Saxa Meinigen și la stēnga pe I. P. S. Sa Metropolitul Primat, ér în față pe dl ministru Olănescu.

În partea dreaptă a mesei presida M. S. Regina, avēnd la dreapta pe A. S. R. principele Ferdinand și la stēnga pe A. S. R. principele Leopold de Hohenzollern în uniformă de colonel de dorobanți, ér în față sa pe dl Duca, directorul general al căilor ferate.

La jumētatea părții stēnge a mesei presida A. S. R. princessa Maria, avēnd la dreapta pe A. S. R. ducele de Saxa-Meinigen, la stēnga pe principele Wilhelm de Hohenzollern, fratele mai mare al principelui Ferdinand, ér în față pe dl inginer Anghel Saligny, autorul podului.

Spațiurile dela dreapta și stēnga persoanelor numite erau ocupate de d-nii miniștri, de președinții corporilor legituitorē, de reprezentanții corporului diplomatic, de membrii corporilor legiuitorē și de înalții demnitari ai statului.

În timpul mesei mai multe muzici militare s'au alternat, căutând piese alese atât pentru asistenții dela banchet cât și pentru publicul de afară. S'au ținut trei discursuri, cel dintâi de dl Olănescu, ministru lucrărilor publice, al doilea de dl Duca, directorul general al căilor ferate, al treilea de

M. S. Regele, care a răspuns printr'o cuvēntare din cele mai remarcabile, pe care regretăm că nu o vom putea reproduce decăt în numărul viitor.

Maiestatea sa regele a vorbit cu o vēdită emoțiune, și cu un entusiasm cum nu avusesem fericirea să-l aud din timpul răsbolului. Vorbirea regală a fost des înteruptă de aclamațiuni entusiaste și unanime, care au devenit frenetice, când la sfârșitul discursului său regele a đis că „de acum înainte nimic nu va mai putē împedeca pe România de a merge înainte pe calea de propășire pe care a apucat“.

Plecare.

Spațiul și timpul mē silesc să scurtez o dare de sēmă, asupra căreia ar fi de scris un volum. Voiu spune numai că banchetul s'a ținut peste óra ficsat pentru sfârșitul său, adecă până pe la 6 óre, așa că invitații cari plecau spre Bucuresci sau Constanța au trebuit să renunțe la unul din punctele cele mai interesante din program, preumblarea cu vaporul pe Dunăre, spre a vedea podul și de pe apă. Numai Maiestățile și Altețele Lor Regale cu Auguștii óspeși și cu suită restrinsă s'au coborít la debarcader, în mij-

locul aclamațiunilor mulțimei, și s'au îmbarcat pe vaporul Orient, unde au petrecut nóptea, spre a pleca dimineța la Constanța

Cei mai mulți invitați s'au reintors la Bucuresci cu același tren, cu care s'au dus, ajungēnd în capitală pe la 11 óre în loc de órele 9^{1/2}, obosiți dar încântați de ziua petrecută pe țerurile Dunării. Ceilalți s'au dus la Constanța. Mulțimea de excursionisci de plăcere au sosit la Bucuresci mai târziu și în condițiuni de comoditate negreșit mai puțin plăcute; Dar acēsta împrejurare e nedespărțită, în ori-ce țară din lume, de asemenea serbări populare, unde într'un moment dat se ivesce o aglomerațiune excepțională de public. Neplăcerea de a călători tescuiți, ca sardelele în cutii se datorēză însă numai publicului, care, nerăbdător de a pleca a luat cu asalt primele trenuri de plăcere, care au plecat din Cernavoda, nevoind nimeni să accepte a pleca cu trenurile următoare. De aceea am văđut aceste trenuri așa de încărcate încât e o adevărată minune că nu s'au întēplat număróse accidente. Cele dintâiu două trenuri de plăcere erau așa de încărcate, de lume, în cāt toate platformele și întreg spațiul dintre două vagóne formau ca un fel de ciorchină de ființe omenesci,

Fraternisare cu papistaşii.

„Fii nenorociți! Cine vă va apăra, dacă părinții vostri dau mâna cu streinii în contra voastră?!“

Simeon Bărnuțiu.

Acoste sunt cuvintele cele dintâiu, de cari ne am adus aminte cetind pastorală episcopilor catolici din patrie în afacerea legilor politice bisericesci, introduse cu 1 Octombrie a. c. n., și vedând pe arhiepiscopii români uniți subscriși în acea pastorală printre ceilalți arhiepiscopii catolici magiari, Intocmai ca și când și ei ar fi numai niște episcopi sufragani ai primatului ungar subscris cel dintâiu.

Intr'adevăr curiosă fraternisare! Și apare și mai curiosă, când vedem, cum cei dela „Unirea“ se sufulează față de omeni, cari nu lucră pentru apărarea drepturilor noastre naționale după tipul și rânduia domniilor greșită, și cari cu bună intențiune, și cu destul de multă cruzare și fac atenți la rătăcirile lor.

Dar să lăsăm acestea la o parte de astădată, și să trecem la tesa ce ne-am propus spre rezolvare.

E de mult, de când vedem pe arhiepiscopii români uniți luând parte la toate conferințele episcopilor catolici magiari din patrie, și nu odată ne-am pus întrebarea: ce caută dănsii acolo, ce fel de interese naționale bisericesci pōte avé biserica gr.-cat. română, pe cari nu le pōte regula în consistōrele și sinōdele sale, ci trebuie să le frască înainte conferințelor episcopilor catolici magiari?

Noi până acum eram de credință, că biserica gr.-cat. română e biserică autonomă și nu e supusă nici unei alte biserici particulare, ci numai papei dela Roma.

Noi până acum eram de credință, că biserica gr.-cat. română e biserică și națională, și nu s'a fusionat în biserica catolică cosmopolită, sau mai bine dis — basați pe cele procsim petrecute — în cea catolică magiară.

Dar vedând cele ce se petrec mereu în această direcțiune și vedând teoriile scrințite, ce se propun de un timp încōce tinerime gr.-cat. române prin manualele de învățământ în contradicere cu învățăturile lui Iisus Christos și în contra principiilor actului de unire, am slăbit foarte mult în această credință, și, dacă vor mai continua astfel de lucruri, vom deveni chiar și apostatați față de ea.

Căci, intr'adevăr: ce caută episcopii români uniți în conferințele episcopilor catolici magiari? Este biserica română unită una în credință cu biserica catolică? Nu, căci acesta ni-o spune însuși actul de unire Caută amici pentru apărarea intereselor na-

Nu numai punțile dintre două vagōne erau încărcate de asemenea ciocchine, dar unii au călătorit chiar călare pe trampōne sau cocoțați pe coperșurile vagōnelor. Nimeni nu era însă obligat să călătorească în chipul acesta și spre a avea loc n'avea de cât să și ascepte rândul în trenurile următoare.

Trecerea peste pod la întōrcere a presintat un aspect feerie. Pe de o parte zăria pe țărmul Dobrogei orășelul Cernavoda cu casele sale albe înșirate pe deal, apoi pavilōnele înființate pentru serbare cu coleriile lor vioi și mulțimea enormă, care presaera țărmul Dunării. In apă, până sub pod bastimentele varii iluminate unele cu laterne venețiane, altele cu electricitate, împodobite cu flamure multicolore și pe de asupra lor focurile de artificii, care veniau să se stingă în albia fluviului astfel, că cioe-va nu se putu opri de a asemăna această serbare cu o miniatură a celei dela Kiel.

Trec peste mulțime de amănunte și incidente și termin dîcînd că serbătōrea de ieri va lăsa o amintire nestērsă în mintea și inima tuturor acolora, cari au asistat la ea.

(Va urma.)

ționale ale poporului român unit? Nu cred, căci totă suflarea românescă scie, cum nici un catolic magiar nu e mai bun prieten nici poporului român unit decât cel mai încarnat șovinist magiar calvin.

Congrua? Asta se pōte. Dar acēsta folosesce (?) numai clerului și nu și poporului român unit. Dar apoi atât e de sēracă biserica gr.-cat. română, de și acum are lipsă de blidul cu linte; atât e de sēracă poporul român unit, de nu pōte ori nu vrea să și susțină biserica din propriile sale puteri, când cunoscută este tuturor hărnicia și dărnicia lui față de instituțiunile sale culturale înființate de dēnsul cu atâtea sudori, mai fiind silit prin forță și alte înșelăciuni din partea dușmanilor lui mai puternici și din vina unor prețiși ai săi conducători slugarnici ori indiferenți, a contribuī și la susținerea unor instituțiuni dușmane dēnsului, și când în mod egal cu ceilalți cetățeni pōrtă cu bărbăție și sarcinile întru susținerea și apărarea statului?

Nu, și eră nu!

Tōtă participarea episcopilor români uniți la conferințele episcopilor catolici magiari, noi o reducem la interese personale, dar rēu pricepute, ale celor ce iau parte la ele, și la doctrine contrare nu numai actului unirei, ci chiar și învățăturilor Mântuitoriului nostru Iisus Christos.

Biserica gr. cat. română nu e una nici în credință, nici în cult și nici în disciplină cu biserica catolică cosmopolită, cu atât mai puțin cu cea catolică magiară, ci e una numai cu biserica noastră, cu biserica gr.-ort. română, cu carea singură în casuri de atacuri ar trebui să pășescă împreună întru apărarea intereselor sale bisericesci, școlare și naționale.

Biserica gr.-cat. română, după ființa ei are și caracter și menire națională (de și aceste atribute mereu cērcă a i-le sterge dușmanii poporului nostru, mai contribuind la acēsta și însuși clerul ei condus de interese personale rēu pricepute), la ceea ce tinde acum și biserica catolică din patrie.

Cum pōte deci biserica română unită păși împreună cu biserica catolică magiară întru apărarea intereselor sale, când nu e una cu acēsta biserică nici în credință, nici în cult și nici în disciplină, și mai pre sus de tōte avēnd ambele diferite scopuri naționale?

Biserica gr.-cat. rom. nu e supusă nici primatului magiar, ci direct numai papii dela Roma, și astfel nu pōte fi nici constrinsă, nici îndreptățită a lua parte la conferințele episcopilor catolici magiari, și cu atât mai puțin a esmite credincioșilor sei pastorale din acele conferințe Nu pōte face acēsta nici chiar atunci, când metropolitul român unit ar subscrie acele pastorale alăturarea cu primatule magiar, necum între ceilalți episcopi sufragani ai acestuia, și acesta din cauzele, arătate mai sus.

Apoi în sensul actului de unire, chiar și papa dela Roma numai atâtea putere de supremație are asupra bisericei române unite, câtă au avut exarchul Ungro-Wlachiei asupra bisericei ortodoxe române până la nefericita de „S Unire“, ba chiar nici atâtea, căci i-a recunoscut numai supremația lumescă în cele administrative, nici decum înse și în cele ale credinței, cultului și a disciplinei.

Ei dar dușmanii națiunii noastre acum nu se mulțamesc numai cu atâtea.

La început s'au mulțamit, că o parte nelsemnată din poporul român în frunte cu o parte din clerul înalt au recunoscut pe papa de cap al bisericei cu condițiunea de revocare „ca tōtă legea să stea pe loc“, dacă nu li se vor împlini dorintele politice și promisiunile de favoruri, și astfel înmulțindu-și numărul (papistașii) s'au întărit politicesc și au învins pe calvini; dar apoi, îndată ce au prins bine în clesce pe nenorocitul de Atanasie au

și început, și nu fără succes a introduce în biserica unită română doctrine catolice referitōre la tōtă vieța bisericescă, ér ađi tind pe încetul a o și desnaționaliza de caracterul ei român Au făcut tocmai ca dracul, carele la început, până te pōte prinde bine, tōte ți-le face pe voie, dar apoi dacă i-a succes, te jecă el după cum îi place lui.

Intocmai vedem, că se întēmplă și cu clerul român unit.

Ne dōre foarte mult vedēnd, cu ochii noștri, cum se nimicesc caracterul ortodox național și autonom al bisericei române unite, tocmai prin conlucrarea prelațiilor ei cu prelații catolici magiari dușmani ambelor nōstre biserice române gr. ort. și gr. cat., dar mai pre sus de tōte națiunii nōstre române.

Ne dōre foarte mult vedēnd, cum clerul bisericei gr. cat. rom. în loc să cerce a scăpa de acēsta „frățietate“ cu dușmanii nēmului nostru, se apropie tot mai mult de ei fără scirea și consultarea poporului lor credincios.

Nu ved dēnșii, cum biserica catolică din patrie urmăresce și tendențe de magiarisare? Nu ved dēnșii rezultatele acestor tendențe la popōrele nemagiare de aici, pe cari le-au putut prinde mai bine până acum?

Nu ved dēnșii, că unei biserice cosmopolite și încă și poliglote, foarte ușor i se pōte impune o limbă comună de administrație, ér mai tārđiu și spre alte scopuri, și că acēsta la noi va fi cea română? Nu ved dēnșii exemplele antecesorilor lor luminați, cum acēstia s'au opus tuturor intrăducerilor de doctrine catolice în biserica lor, nu mai și numai căci au provēdūt pericolul ce ne amenință naționalitatea prin intrăducerea astorfel de doctrine?

Noi am dori în interesul națiunii nōstre, ca atât clerul român unit, cât și ceilalți frați ai noștri uniți, să se lasă de fraternisarea, cu dușmanii națiunii nōstre chiar și în cele bisericesci, până mai e timp, și se pot despărți fără multe dureri“. Intōrcă-se ér în sinul bisericeii lor mame, în biserica ortodoxă, adevērată biserică alui Iisus Christos, sau dacă nu se pot hotărî încă la acēsta, să rămānă pe iangă biserica lor unită, conservând-i caracterul ortodox, național român și autonom, conform principiilor actului de unire. Lucrând astfel nu vom fi siliți a esclama de durere cu Bărnuțiu înainte poporului român unit și neunit:

„Fii nenorociți! Cine vă va apăra, dacă părinții vostri (preoții) dau mâna cu streinii în contra voastră?!“

Un preot ortodox.

Revista politică.

Protestul anunțat al papei contra serbărilor din 20 Sept. s'a publicat. Leo XIII a preferit forma unei scrisori cātă cardinalul Rampolla, scrisă într'un ton blând și domol. Sunt fōtre nōstimesi hazlii unele frase, de aceea le și reproducem. Papa dîce între altele: Sentimentul de umanitate care însuși se feresce de spiritele domioate de patimă, părea, că-mi permite speranța, că se va ține cont de vârsta nōstră inaintată; inse lumea a trecut peste acēsta în mod brutal la ordinea dîlei. Noi am fost siliți, să fim aprōpe nemijlociți martori la apotheosa revoluției italiene și ajăfuirei scaunului papal. Noi am fost în deosebi măhniiți prin intențiunea de a face mai curēnd durabil conflictul, ale cārui efecte nesalutare nimenea nu le pōte aprecia, decât de al delătura Lumea (din Italia să înțelege) s'a apropiat dē altmintrelea cu un pas și mai tare de idealul antireligios; căci cea din urmă țintă a ocupării Romei, de și nu în spiritul tuturor acolora cari au conlucrat, totuși cel

pūțin în sensul acolorași secte, cari au fost cei dintâiu urzitori ai ei, n'a fost în nici un cas numai efep-tuirea unității politice; vo-înța a fost, ca prefăcēnd în ruine dîdurile metropolei lor cetățenesci, să dea mai tare și în puterea spiritală a papei. Ideea fundamentală a fost, să schimbe ursita Romei, s'o facă erăși păgānă. Ețā ce au voit ei să serbeze prin sancțiune legală, prin anunțuri lărmitōre, ei — o sectă dușmană lui Dumnezeu. Națiunea într'aceea sufere; căci afară de aceea, că nu se ține promisiunea în privința bunei stări materiale, Italia e divisa moralicesc, și numărul și tārāia acolor aderenți, cari lucră la rēsturnarea tuturor instituțiilor cetățenesci și sociale, sunt în creștere. Nici odată nu va ajunge papismul o adevērată independență, fără putere teritorială. Situația, care ni se garantează, atērnă dela arbitriul altora; de curēnd s'a vedut și amenințarea, că garanțiile amintite se vor delătura. Mai încolo papa suleveză originea și binefacerile suveranității papale și provōcă pe Italianii, cari nu aparțin acestei secte stricaciōse, să perpetueze în luptă contra obrasnicilor dușmanii ai numelui creștinesc.

Ei dîce, că cel mai înalt for de învățatură al bisericeii va urma căile omenirei și nu va refusa, întru cât va fi cu puțință, să se acomodeze pretențiilor înțelepte ale omenirei. „Dacă“ astfel se termină scrisōrea, — Italianii, cari pōrtă jugul francmasonilor, ne vor asculta, atunci noi vom deschide inima nōstră celor mai scumpe speranțe; altmintrelea însă putem profeți nouă pericole și mai mare stricaciune!“ — Par' că nu se cam potrivesc tonul plāngētor al scrisōrei cu poziția așa numelui vicarius dei! Ađi acolo: Italia — un stat puternic, care face parte din tripla alianță, — poreclit o sectă: să vede trēba, că înainte papei tōte statele europene sunt secte rēsvrătītōre. Ți se pare la început, că-i numai „poveste“, față de care vrēnd nevrēnd trebuie să zimbești!!

**

Președintele casei magnaților anunță tuturor membrilor îndepărtați, că Luni în 21 Octombrie la 11 ore a. m. se vor desbata în casa magnaților acele părți, din proiectul despre libera exercițare a profesiunii, asupra cărora cele două corpuri legiuitoare până acuma nu s'au putut înțelege.

România.

Din incidentul „crisei ministeriale“ din Bucuresci, care preocupă astăzi în mare parte lumea politică din și afară de vrednicul regat vecin, scrie „Pester Lloyd“ în Nrul 241 un articol de fond, din care estragem următoarele: Junimiștii din cabinetul României au provocat criza. Junimiștii părăsesc luntrea conservatōre; ei se duc, ca să se întōrcă întărșiți.

Vēntul suflă astăzi în opinia publică a României spre stānga. Conservatorii și-au uzat puterea lor de viață. Alegerile comunale, cari sunt esclusiv liberale, au indicat acēsta destul de clar. Restul l'au dovedit descoperirile abuzurilor săvērșite de administrație, descoperiri cari au ajuns în străinătate și și în Ungaria. Cu popularitatea cabinetului s'a isprăvit. Viscolul de afară a produs desbinări interne. Ministrul de justiție al cabinetului Catargiu a fost junimistul Marghiloman, bărbații politici compromiși aparțin cu deosebire partidului conservator. Acusații s'au plāns în gura mare, că ministrul de justiție i-a spus persecuțiunii; Catonismul s'eu față cu principiul independenței statului judecătōresc a fost numai mantaua,

cu care a acoperit scopul, de a nimici aliații, cari i-au devenit in-comozi, adică pe conservatori. Astfel de acuse, fie ele întemeiate sau nu, constituie mărtașii ori-cărei coaliții. Și unitatea cabinetului Catargiu-Carp nu poate suporta această desarguie fără pagubă. Era lovită până la meduva. Petru Carp, incontestabil unul dintre cei mai însemnați politici ai României, a simțit că s'a isprăvit cu activitatea rodnică a guvernului. El pricepu staua pe situația, și înăuntrul de aceea se abate asupra generală înainte așii. Un ministeriu strimtorat din afară, subminat în lăuntru, nu se poate prezenta țării cu prospecte de reușită, cel puțin n'a voit Carp să mai lucreze de aceea timp astfel. El a provocat de aceea criza. După părerea generală e vorba de un proces de transfuziune, pe care au să-l facă junimiștii cu liberalii. Conservatorii n'au capabilitatea să formeze un cabinet nou și Petru Carp, să dăie în general, va fi șeful noului ministeriu format din elemente junimiste și liberale.

„Pester Lloyd” laudă apoi activitatea fostului guvern, și cu deosebire alipirea României la tripla alianță, cu care a câștigat opinia publică pe tota linia pentru politica sa și a deșteptat în lume convingerea, că interesele regatului pretind categoric alipirea. Acestă schimbare dăie P. L. în părerea politiciilor români este foarte remarcabilă. Privită în sine, precum și cu privire la efectul ei este cel mai însemnat eveniment al fostului guvern. Alipirea României la tripla alianță a contribuit asupra situației dela Balcani și asupra organizării ei de acum. Poți dăie, că câtă vreme vor nebuni spiritele din statele balcanice o sentimentalitate romantică împreună cu înclinații de esplosie, atâtă timp se va proclama dependența deși panlaviste ca cea mai supremă lege a politicii. Prin această direcție se linguesc unele prejudații populare, precum și unele poște întunecate, neclare de putere. Un diplomat din Petersburg a dăie odată: „Dacă vorbești de un guvern, care e rusofil, atunci poți fi sigur, că el potfesce dela tată sau cel mai puțin o bucată însemnată de teritoriu”.

Rusia se folosește de masa conștinuită și a comuniunii confesionale față cu popoarele balcanice. Dar falsă e basa acelei politici, care nu așteptă dezvoltarea statului dela puterea internă a poporului, ci dela bunul plac al unei puteri streine.

„Pester Lloyd” nu găsește cuvinte, ca să preamărească pe cel care alipirea României la tripla alianță, ca un enorm câștig nu numai pentru regat ci și pentru influența binefăcătoare, ce a avut-o aceasta asupra statelor balcanice. Diarul din Pesta își exprimă convingerea nu ne întemeiată, că toate guvernele din țara românescă vor urma politica esternă „forțe cuminte” a fostului cabinet.

Noi nu intrăm în aprecierea luptelor politice interne ale României; avem noi aici destule necazuri, cu cari să ne ocupăm. Dacă am estras din articol de fond al diariului din Pesta, am făcut-o, ca să se vadă, cum judecă politica magiari situația din România.

Noi dorim, ca în curând criza să se termine spre binele cetățenilor și spre progresul netăgăduit, care l'a făcut statul român cu deosebire în timpul din urmă. Fie, ca măcar, 30% din stabilitatea memorabilului pod dela Cernăuți să se valideze și în celelalte politice interne ale regatului vecin!

Noutăți.

Avis. „Corvineana” institut de credit și economii, societate pe acții înființat în Hunedóra, cu un capital social de 70.000 coroane, pe basa statutelor provădute cu clausula de aprobare a tribunalului reg. din Deva Nr. 7942 c. n. ddto 27 Septembrie 1895 st. n. și a început activitatea cu 1 Octobrie a. c. n. ceea-ce prin această se aduce la cunoștința celor interesați. Hunedóra, la 8 Octobrie 1895 n. George Oprea, director executiv, Teofil Tulea, compt.

* * *

Universitatea din Cernăuți. Avem înaintea noastră programa prelegerilor dela universitatea din Cernăuți pentru anul 1894/5 semestrul de vară.

Teologi au fost 57, iuriști 272, filosofi 34, farmacisti 8, în sumă totală 371.

Dintre aceștia au fost: din Bucovina 286, din Galiția 54, Austria de jos 3, Bohe-mia 1, Moravia 4, Silesia 3, Carintia 1, Ungaria-Transilvania 6, Croația 1, Bosnia 3, Herțegovina 1, România 7, Bulgaria 1.

După limbă: germani 182, magiari 1, români 104, ruteni 37, poloni 34, bohemi, 2, sërbi 6, bulgari 1, armeni 4.

După religie: greco-orientali 133, armeni-orientali 4, romano-catolici 72, greco-catolici 20, armeni-catolici 5, evang. luth. 9, jidaici 128.

Dintre români: teologi 45, iuriști 44, filosofi 12, farmacisti 3.

Ca caracteristici pentru ovrei însemnăm că din 128 au fost: iuriști 119, filosofi 5, farmacista 4.

Dela didactru au fost absolvați pe întreg 61, pe jumătate 14. Stipendiști au fost 31.

Elevi ordinari au fost în anul I 87, în anul II 113, în anul III 71 și în anul IV 59. Estraordinari au fost 41.

* * *

Maghiarisări prin matricule în Brașov. „Gazetei Transilvaniei” i-se scrie: Parochiul dela Transilvaniei” i-se scrie: Parochiul dela Brașov. S-lui Nicolaie din Scheiu (Brașov) Radu Stinghia s'a dus să introducă în matriculele de stat pe un nou născut fiu al său, căruiua voia să-i dea numele de botez at s'eu, Radu (sau Dușu, format din Irodion.) Funcționarul însă n'a voit să înregistreze numele românesc Radu, ci l'a tradus pe unguresce cu „Rudolf”. Tatăl a protestat, dar funcționarul n'a voit să se de protestul lui. Ni-se spune, că tot asemenea s'a întâmplat și cu o copilă a unei femei române tot din Scheiu, căreia i s'a dat în matriculă un nume pocit unguresc, cu totul diferit de numele românesc, pe care voise mama să-l dea fiicei sale. E adevărat scandal a atenta în asemenea mod la dreptul individual și familiar al părinților, cărora singur li-se cuvine dreptul de a alege numele fiilor lor.

* * *

Omor pentru o găină. În Giula (Transilvania) trăia un țăran bătrân de 80 de ani, care era bogat și avea cu ce să trăiască, dar suferea de băla de a fura, așa că nu se putea răbda să pună mâna pe nimic, fără să nu fure. Cu deosebire îi plăceau puii și găinile, pe cari cum le vedea, le și fura. Cu toate acestea însă el nu prea făcea pagubă nimănui, căci bogata lui familie se grăbia în toateauna a întorce celor păgubiți lucrurile furate.

În vara această s'a întâmplat însă, că bătrânul hoi de găini întră în curtea unui țăran cu numele Furta, din a cărui curte voi să fure o găină. Furta însă și prinși și l'lovî cu o bâță în cap așa de tare, încât numai decât bietul bătrân cădu mort la pământ.

Tribunalul din Giula, având în vedere, că Furta a severșit acest om într'o furie, l'a osândit numai la un an închisore.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Valea Hațegului, Octobrie 1895.

Onorabilă redacțiune!

Simțul de iubire către adevăr și ecuitate, apoi stima față cu onoratul public cetitoriu și față cu mine și poziția mea, mă îndemnă a da un mic și precizat răspuns dlui Nicolae Sanzian, ca notariu al sinodului nostru protopresbiteral din tractul Hațeg, la corespondența d-sale, apărută în stimatul nostru organ archidieceasan „Telegraful Rom.” Nr. 84 a. c.

Să încercă dl N. Sanzian cu trup și suflet din răspeteri, seriind unele neadevăruri lipsite de ori-ce basă, vind neadevărura purul adevăr, după-cum dăie proverbul: „a îmbăta lumea cu apă rece”, sau „a lega mâța în sac”, și astfel să încercă (în zadar) a răsturna și combate purul adevăr basat fiind pe drept, adevăr și dreptate apărut în corespondența mea din „Telegraful Român” Nr. 74 a. c.

La aserțiunea dlui N. Sanzian, unde dăie că „eu nu cunosc protopresbiteratul”, nu are drept, deore-ce eu sunt născut și crescut, și ca protopresbiter 20 de ani tot în acest tract protopresbiteral, câte să și închipue ori ce om înțelept și neprecupat de patimi, că eu în adevăr cunosc tractul nostru, și încă din toate punctele de vedere, așa dară eu am vorbit din convingerea și experiența mea proprie.

La aserțiunea d-sale, unde dăie că „cererea nu s'a făcut, ca cultura clerului să ajungă la urgisul primitiv”, apoi ce a fost cauza, și ce a îndemnat pe cei interesanți a aduce conculus știut în sinodul nostru protopresbiteral, ca „parochiile (bisericele) din tractul menționat să se întregescă cu indiviți cu mai puțină calificațiune decât cea normală”, puțină calificațiune decăt noiștră archidieceasan din 6/18 Maiu ex 1888 Nr. prot. 63, ori că sinodul nostru protopresbiteral a voit a cere dela sinodul nostru archidieceasan un conculus separat numai și numai pentru tractul nostru Hațeg (pentru pădurile Hunedorei.)

Relativ la parochiile vacante, unde dl Nicolae Sanzian cu cutețare unică în felul ei, îndrănesce a afirma în publicitate, că „în pădurile Hunedorei se află 22 de parochii vacante, având fie-care câte 1, 2 și 3 filii”, nu e adevărat, ca dovadă șematismul bisericei nostre produs în cãlindariul archidieceasan din a. c. pag. 63, unde s'el vede apriat, că tractul nostru Hațeg constă din 46 de parochii, dintre care abia 12 parochii sunt vacante în tractul întreg, dintre care foarte probabil că cele mai multe s'ar pute afla, și dintre aceste parochii sciu că sunt 4—5 vacante în pădurile Hunedorei (mare diferința dela 5—22.)

Mai afirmă dl N. Sanzian, că „rău, dar mai rău fără nici de rău”, eu din contră sunt de părere, ca parochiile să se reducă încât să poște, ca astelieu să se pôte îmbrunătăți șorțea și starea preoților și în tractul nostru Hațeg, ca să nu fie necesitat preutul la muncă d'înclinație, d. e. a săpa, cosi, și scera totă d'ina în arșița sôrelui pereche cu badea Petru și Pavel în detrimentul caracterului seu preoțesc.

La afirmarea că „nu avem indiviți la teologie ori la pedagogie”, și aci observ, că poporul nostru cel puțin în părțile nostre, deși cu părere de rău trebuie să recunosc, că e tare înapoiat în gradul de cultură, neciind aprețul învățătura, și ca atare vedând că i-se ofer învățătoria în mod estraordinariu cu mai puțină calificațiune (pregătire), dându-se vegetel, el voiesce a fi luat mâna; — la cuvintele că „s'ar fi creat un stipendiu de 60 fl. v. a. dară tot în zadar”, dle, după conceptul sf. scripturi, cu trupul deodată nu mörș și sufletul, precum nu mor nici faptele cele bune, ce le-au făcut cineva aici pe această lume, ci ele ne rămân noue celor vii ca niste exemple și demne de imitat. Așa dară eu mărturisesc cu conștință dintr'o inimă, carea, așa cred, că te va muștra, ci mărturisesc adevărul, că acel stipendiu este inițiat și înființat de fostul nostru protopresbiter I. Rațiu (ergo lauda de sine).

La aserțiunea, unde dl N. Sanzian zice că „nu sunt în arestat cursul lucrurilor” că „mi-am dat curentul paupertatis”, — îi răspund, că e lucrul știut de ori-ce om înțelept și interesant de causă, că respectivul (conclus) cerere deși au trecut prin ședința a IX-a din 6/18 Maiu a. c. a sinodului nostru archidieceasan, însă nu s'a finalizat, ci s'a concrețit finalizarea prea Venerabilului nostru consistoriu archidieceasan, — ore care nu suntem în curent, și care ne-am dat atestatul sus amintit, cu carele vorbesc după acte, ori d'nsul carele vorbește numai dela sine? (laudă-te gură, că încă pumnul).

La cuvintele că „nu am tins mâna la urcarea salariului învățătore, ca să pot profita”, nu ariu drept, căci eu, pot dovedi din acte oficiose, că tocmai eu am fost și sum acela, carele am cercat și cerc și acuma din când încând, că acel salariu se se urce la pretinsul de lege, cu atâta mai vârtos fi cât chinar în interesele familiei mele ar fi fost putându-se aplica ca atare un membru din familia mea, durere însă că nu mi a succes până acuma, ore am profitat, sau am avut daună; judece onor. public cetitor, și nu unul ca d-ta.

Mai afirmă d. N. Sanzian, că „nu am vorbit mult în sinodele protopresbiterale din

anii trecuți; — cauza foarte ușor de espicat, și anume: acelea sinode au fost presidiate, și conduse de un adevărat părinte de pia memoria I. Rațiu, carele au fost la înălțimea misiunii și chemării sale, și carele a știut conduce maia tractului întreg spre binele (fericea) și mulțămirea tuturor și subț a cărui conducere înțeleptă nice că s'au adus astfel de concluse (cereri) unice în felul lor.

La aserțiunile, unde să dăie că „nu sunt ideile mele proprii”, și aci asigur tot pe dl. N. Sanzian, că nu are de lucru tot cu învățătoria, și preoții estraordinari, care se se învârtă după d'icala d'ensului, căci se mai află în tractul nostru până acuma și preoți cu pregătire d. e. de pe timpul meu înainte de asta cu preste 20 de ani, cu pregătire de gimnasiul superior, și teologia ordinară de 3 ani, apoi după puțină și împregiurări, pe lângă toate neagiunsurile materiale, la cari e espusă căta preoțescă în general, eu mi-am dat totă silința spre a abona câte un jurnal, două de cetire, spre a merge încât se pôte paralele cu timpul prezent, ér dacã cumva ideile dute sunt imitațiune (produkciunea) unor altor ideei streine, și apoi dacã ele döră sunt și ceva cam funeste, — la acest punct mă simț îndemnat ași trage atențiunea, spre a fi mai cu rezervă, și a nu presupune și despre mine așa ceva, — și apoi dacã ai voit a cunoesce pe „correspondent”, din nr. 74 a. c. „Telegrafului Român” despre ce e vorba, éta-mă aci mai jos subacris, căci te asigur că mă simt în drept, poziție, și stare de a pute sta de vorbă cu ori-cine, așa și cu d-ta.

În fine reproducându-ți cuvintele d-tale D. Nicolae Sanzian, de care însu-ți te ai folosit în coroespondența de la nr. 74 a. c. — d. e. „svêrcolea”, „bârfil”, „ingiurii”, „scălciate”, — „rêsbunătoare”, — „înșelând”, — care cuvinte pe cel ce le în-trebuințeză, l caracterisează, scii proverbul „de pe pôme se cunoesce pomul, de pe fapte omul”, — eu din partemi închei aserțiunile mele tot cu cuvintele clasice ale sf. scripturi „nu judeca, ca să ne fi judecat”.

Ioachim Cerbicșan,
presbiter gr.-ort.

Din public. *)

Dare de sémă și mulțămită publică.

Cu ocașiunea ținerii adunărei generale al despărșământului XXXII a Asociațiunii Transilvane pentru literatura românc și cultura poporului român în D.-Sân-Mărtin la 11 August a. c. sara s'a dat o petrecere cu joc al cărei rezultat, socotind tasele de în-trare și suprașvirile a fost de 129 fl. 55 cr. care subtrăgându-se spesole de 50 fl. 55 cr. rezultă un venit curat de 78 fl. 45 cr. care venit conform decisului din ședința comitetului despărșământului din 3 Iuliu a. c. s'a dat 2/3 = 52 fl. 30 cr. pentru școla confesională românc gr. or. din Cetatea-de-baltă, ér 1/3 în sumă de 26 fl. 15 cr. pentru fondul iufișindei scôle gr.-cath. din D.-Sân-Mărtin.

Suprasolviri au înțrat dela următorii Domni: Vasilie Zehan adv. în D.-Sân-Mărtin 6 fl. Ioachim Vintilă preot în Călvășâr 50 cr. Moise Birtolou notariu Lăscud 1 fl. Aug. Almoșan preot în Sămărghina 50 cr. Ioan Solomon măcelariu în D.-Sân-Mărtin 1 fl. Dr. Vasilie Maior din Chimitelnio 1 fl. Hirsch Mor tipograf în D.-Sân-Mărtin 50 cr. Stefan Laday pretor în D.-Sân-Mărtin 1 fl., Alecsandru Precup preot în Șșența 1 fl., Vasilie Vlăsa preot în Budiu 50 cr., Schreiber Antal 50 cr., Basil Milian proprietar sub pădure 50 cr.

Și după petrecere a înțrat dela dom-nul I. Brândea not. în Cerghidul-mare 1 fl.

Tuturor acestor domni li-se aduce pe această cale mulțămită.

Cetatea-de-baltă, 4 Octobrie 1895 st. n.

Pentru comitetul arangiator:

Nicolae Todoran,
prot.

*) Pentru cele publicate în rubrica această, redacțiunea nu e responsabilă.

Red.

Loterie.

Miercuri, în 16 Octobrie n. 1895.

Sibiul: 48 81 14 66 71

Nr. 116/895 [183] 1—3

CONCURS.

Pe baza aprobării Venerabilului consistoriu arhiepiscopal dela 6 Aprilie 1895 Nr. 2475 B. și a conțelegerei cu comitetul parohial să publice concurs pentru ocuparea postului de paroh în comuna bisericască de clasa III, Gârda de sus cu filia Năgra de sus din protopresbiteratul Câmpenilor cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul "Tel. Rom."

Emolumentele sunt 569 fl. v. a. venite sigure și sistemisate precum și alte venituri nesigure.

Doritorii de a ocupa acest post să și trimită cererile lor concursuale cu documentele necesare la subscrisul oficiu până la termenul cuvenit.

Câmpeni, 8 Iunie, 1895.

Oficiul protopresbiterat greco-oriental din Câmpeni.

Romul Furdul,
protopresbiter.

Nr. 404/895 [188] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători dela școlile confessionale române gr. or. din mai jos însemnatele comune în protopresbiteratul Avrigului să scrie prin această concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în "Telegraful Roman".

1. Arpașul superior, postul de învățătoriu cu salariul anual de 300 fl. cnartir și lemnele necesari pentru foc.
2. Feldióra, postul de învățătoriu cu salariul anual de 300 fl. cartir și lemnele necesari pentru foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din acestea posturi să și subțernă cererile concursuale instruite conform legilor în vigôre la subscrisul oficiu protopresbiterat în Avrig (posta Avrig, Felek, Szebenvármegyey) până la termenul subindicat.

Avrig, 1 Septembre, 1895

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Avrigului în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Ioan Câdea, protop.

Publicare de licitațiune.

Subsemnatul comitet parohial prin această aduce la cunoscință publică, că înaltul Ministeriu reg. ung. de agricultură a încuviințat cu Nr. 27730/895 vinderea alor 14 jugere catastrale din pădurea de fag a bisericeii noastre de aici, aflătoare pe teritoriul acestei comune „la Strâmba”.

Pentru vinderea acestei păduri să publice licitațiune publică, ce să va ține în cancelaria oficiului parohial de aici la **26 Octobru (7 Novembre) a. c.** Pădurea de vëndut este prețuită prin pădurariul suprem cercual cu **506 fl. 40 cr.** dela care sumă 10% sunt a se depune ca vadiu înainte de începerea licitațiunei, din partea doritorilor de a o cumpăra.

[189] 1—3

Condițiunile speciale de licitațiune

să pot afla până la ziua sus amintită la oficiul parohial de aici.

Comitetul parohial român gr. or.

Gerôfi-Dângău, 1 Octobru 1895.

V. Teotelecan, N. Tomoș,
paroch, preș. com. par. episcop I.

PETRU BARBU

măiestru-tapiser,
Sibiu, str. Morii Nr. 4.
(casele ereșilor Habermann)

se recomandă p. t. publicului pentru confectionarea de lucruri noi, precum și pentru tot felul de decorațiuni și reparaturi în acest resort în și afara de casă cu prețurile cele mai ieftine.

[187] 1—3

AVIS.

In librăria tipografiei archiepiscopale se află de vëndare următoarele cărți:

I. Cărți bisericesci.

Biblia ilustrată testamentul vechiu și nou, nelegat fl. 10, legat fl. 15 —

Chiriacodromion (Cazanie), nelegat fl. 10, legat „ 12.—

Evangelie, neleg. fl. 8 leg. fin „ 18.—

Octoich mare, neleg. fl. 17, leg. „ 20.—

Octoich mic, neleg. fl.—60 cr. leg. „ —75

Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat „ —75

Proscomidia altariului „ —25

Penticostariu neleg. fl. 8, leg. „ 10 —

Rânduiala la sfințirea bisericelor „ 2.50

Triodion cu Strajnie neleg. fl. 20, legat „ 25.—

II. Cărți scolare.

Abedar, de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg. „ —24

Abedar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat „ —25

Abedar, de Silvestru Moldovan nelegat cr. 20 leg. „ —25

Abedar magiar-român, de N. Putnoky leg. „ —20

Aritmetica, de P. Dima „ —32

Abedar, de Dogariu & Dariu I. = 30 cr., II. = 20 cr., III. = 35 cr., IV. = „ —45

Aritmetica după Lurz „ —20

Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr. II. = 25 cr. III. = „ —35

Carte de cetire de Z. Boiu p. I. ediție nouă. nel. cr. 30 leg. „ —40

Carte de cetire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg. „ —30

Carte de cetire de Ioan Popescu legată „ —70

Catechism de M. Toma „ —30

Catechism bogat „ —50

Cărticică de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă „ —15

Comput de Ioan Popescu „ 1.20

Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă „ 2.—

Compendiu de drept canonic ediție nouă „ 3.—

Conducător la Abedar de I. Popescu „ —10

Culegere de cântecenaționale „ —25

Carte de cetire magiară de Crișan și Putnoky partea I. = 70 II. „ 1.—

Carte de cântări bisericesci pentru copii „ —12

Curs de limba magiară de Molnár I. II. III. a „ —20

Constituția patriei de Ioan Popovicu leg. „ —20

Chemia elementară de Vlaicu „ —80

Chemia anorganică de Filipescu „ —80

Drepturile și datorințele civile „ —20

Elemento de Geografia de Zacharia Boiu „ —30

Elemente de Istoria patriotică de Z. Boiu „ —30

Elemente de Istoria nat. și Fisica de Z. Boiu „ —30

Elemente de Fisică de I. Dariu „ —30

Fisica de Făgărășan „ —40

Gramatica română de Mihelțan cl. II. = 10 cr. III. = 16 IV. = „ —24

Geografia pentru școl. populare de I. Dariu leg. „ —35

Geografia pentru școl. populare de Moldovan & Făgărășan „ —30

Geografia pentru școlile medii de Moldovan & Făgărășan I. fl. 1.20

Geografia pentru școl. medii de Moldovan & Făgărășan II. „ —50

Geografia pentru școlile medii de Făgărășan & Bârsan II. „ 1.—

Gramatica română de I. Dariu „ —25

Gramatica limbei magiare de Crișan & Putnoky „ 1.—

Istoria biblică pentru școl. populare „ —30

Istoria biblică pentru școlile medii „ —55

Istoria bis. rom. de Șaguna I. II. „ 3.—

Isagogia de Dr. Ilarion Pușcariu „ 1.50

Istoria bisericască ptru școl. pop. „ —35

Istoria bisericască pentru școlile medii I. II. „ 1.—

Istoria Ungariei de Dr. N. Pop. „ —25

Istoria Ungariei de S. Moldovan. „ —26

Istoria Ungariei pentru școlile secundare de V. Goldiș „ —80

Istoria universală pentru școlile secundare de V. Goldiș „ 1.—

Istoria naturală de Dr. D. P. Barcian I. = 50 II. = „ —60

Istoria literaturii române de Lazarițiu „ 1.—

Legendar român de V. Petri. „ —50

Legendar magiar român de N. Putnoky „ —30

Limba maternă de Dr. Ilarion Pușcariu, ed. nouă „ —40

Mărturisirea ortodoxă „ 1.20

Pastorala veche „ 1.—

Pastorala nouă „ 1.50

Pomăritul de D. Comșa „ 1.—

Principii din Pedagogie de dr. Il. Pușcariu „ 1.—

Psihologia empirică de I. Popescu „ 2.—

Teologia dogmatică „ 1.—

Teologia morală „ 1.50

Toldy, Narațiune poetică de Crișan & Putnoky „ —70

III. Cărți literare.

Biografia fericitului Șaguna de N. Popea fl. 2.50

Istoria biser. politico-naționale. „ 1.—

Enchiridion sau carte manulă de canone „ 4.—

Învățătorul și poporul de Marienescu. „ —50

Polemia contra Heliad „ —50

Calendariu pe anul 1895 „ —30

Scrisori apologetice „ —50

Sunete și resunete de Z. Boiu „ —50

Scieria sf. Ioan gură de aur „ —50

Vocabular român german „ —70

Anghira creștină (cuvântări) funebrele de T. V. Gheaja „ 1.50

Anecdote și glume de T. V. Gheaja „ —65

Antologie română de I. Manliu „ 1.75

Cel mai mare bine din lume de Făgărășan „ —20

Cine ce face lui își face, comedie întrun act pentru tinerimea scolară „ —10

Codicele de Mateiu Voilean „ —80

Colinde de A. Marienescu „ 1.10

Compas românesc de P. Petrescu „ —50

Cuvântări funebrele de Z. Boiu „ 1.50

Crestomația română de I. Manliu „ 1.75

Date istorice de I. C. Pușcariu „ 2.—

Descănțele populare de Marian „ 2.—

Documente pentru limbă și istoria de Dr. Il. Pușcariu. „ 2.50

Doine și strigături de St. Muntean fl. —.12

Foi comemorative la serbarea 12/24 Mai 1892 a lui G. Bariț „ —.80

În memoria lui G. Bariț peosii de G. Joandrea „ —.20

Întrebări de educațiune și instrucțiune studii pedagogice de Dr. P. Span „ 1.—

La Alma povesti de Constanța de Dunca Schiau „ —.50

Leexiconul comunelor bisericesci din archiepiscopie de Dr. Remus Roșca „ 1.—

Noul atac asupra școlilor noastre. Manual de drept cambial de I. Socaciu „ 2.—

Pace vouă de H. Drumond tradusă de D. Făgărășan „ —.20

Primatul papal și infalibilitatea papei de I. Broju „ —.25

Poesii de Andreiu Murășan „ 1.50

Poetica română de I. Manliu „ 1.75

Povesci ardelenesci din gura poporului de I. P. Reteganul I—V „ 1.25

Povestiri alese și întocmite de P. Petrescu „ —.75

Retorica și stilistica de I. Manliu S'a dus în țără novelă originală de Il. Chendi „ —.15

Studiu diu economia națională de P. Petrescu „ —.40

Satul cu comorile novelă de P. Petrescu „ —.45

Stupăritul de C. Dimian „ —.80

Vechia metropolie de N. Popea „ 1.50

Protocolele sinodale dela 1864—1893 tôte laolaltă „ 19.—

Protocolele congresuale dela 1868—1891 tôte laolaltă „ 7.60

Statut organic „ —.25

Regulament pentru parochii „ —.10

Regulament pentru organizarea, provisorie a învățământului „ —.10

Regulament pentru procedura matrimonială „ —.20

Regulament pentru seminarul pedagogico-teologic Andreian. „ —.10

Regulament pentru afaceri interne congresuale. „ —.20

IV. Tipărituri.

Budget căla „ —.03

Catalog de clasă căla „ —.02

Catolog de clasă broș. din 10 căle „ —.30

Catolog de clasă broș. din 15 căle „ —.45

Catolog de clasă broș. din 20 căle „ —.55

Carte de evidență căla „ —.03

Carte de evidență leg. din 30 căle „ 1.80

Carte de evidență leg. din 40 căle „ 2.10

Chronica scolară leg. „ 1.50

Consemnarea pruncilor obligați a cerceta școlă căla „ —.02

Conspete protopopesci, pentru noucun. „ —.05

Conspet despre comunele matre și filie căla „ —.03

Conspet despre visitarea școlilor căla „ —.03

Conspete de catechizația căla „ —.03

Conspete scolare inv. (date statistice) căla „ —.06

Conspete prot. I. II. III. căla „ —.06

Conspete de absenții săptămânale și lunare căla „ —.02

Contul capitalelor active căla „ fl. —.03

Estrase din protocolul botezașilor, cununașilor și morșilor esempl. „ —.01

Matricula scolară căla cr. 2 legată din 50 căle „ 1.50

Inventare pentru averea bisericelor „ —.10

Jurnal de casă căla „ —.03

Jurnal de casă leg. 25 coli „ 165

Jurnal de casă leg. 30 coli „ 1.80

Obligațiuni ptru bisericeii esempl. „ —.01

Protocolul buneii învoiri căla „ —.06

Protocolul buneii învoiri leg. din 50 căle „ 4.—

Protocolul parohial căla „ —.06

Protocolul parohial leg. din 50 căle „ 4.50

Protocolul botezașilor căla „ —.06

Protocolul botezașilor I. din 50 c. „ 4.50

Protocolul cununașilor căla „ —.06

Protocolul cununașilor I. din 50 c. „ 4.50

Protocolul morșilor căla „ —.06

Protocolul morșilor leg. din 50 c. „ 4.50

Protocol de esibite căla „ —.03

Protocol de esibite I. din 30 căle „ 1.80

Protocol de esibite I. din 50 căle „ 2.50

Prot. de clasificățiune căla. „ —.02

Prot. de clasificățiune I. din 50 c. „ 1.50

Specificățiuni pentru noa cununași căla „ —.05

Testimoniile scolare esempl. „ —.02

Testimoniile de religie „ —.02

V. Icoane.

Icôna înmormântării domnului pe pânză „ fl. 2.50

Icôna înmormântării domnului pe hârtie „ —.50

Icôna celor trei Ierarchi pe hârtie „ —.30

Icôna Evangeliștilor pe hârtie „ —.50

Portret Șaguna „ 1.—

Portret Goșdu „ 1.—

VI. Requisite de scris.

Libele de scris à 1 cr. 100 „ —.70

Libele de comput à 1 cr. 100 „ —.70

Libele de dictando à 1 cr. 100 „ —.70

Caete de dictando din 6 foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu „ —.15

Glasuri (tocuri de pene) și de ceruse rotunde și cuadrate à 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. și Tocuri (côde) de pene condeiu dela 40 cr. sută până la 50 cr. bucata. „ —.45

Hârtie fină de scris de cancelarie și concept à 6, 7, 8, și 10 fl. mia de căle „

Ceruse à 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 bucata și sută à 80 cr. 1 fl. 1.20 1.80 2 și 7 fl.

Pene de scris dela 50 cr. până 1 fl. 20 cutie constătătoare din 144 bucăți „

Tăblițe de pĕtră bucata 7, 10, 12 14 și 15 cu bucata

Tot felul de hârtie de epistole cu prețuri foarte moderate.

Notese dela 4 cr. până la 1 fl. bucata.

Trăiști de școlă pentru copii, chipuri pentru copii, Cercele, Văpsele și pensete, Hârtie sugativă.

Calemare, Liniale, hârtie pentru steglagiu, Albume, Blocuri, Tinte de desen; tofnelul de negrelă, tôte acestea cu prețuri foarte moderate.